

– Удосконалити методики визначення мінімального прожиткового мінімуму та мінімальної зарплати, адже норми розрахунків є застарілими.

– Використання досвіду розвинених країн в цьому питанні. Наприклад, у США враховуються податки про розрахунку прожиткового мінімуму на відміну від України. Також у багатьох розвинутих країнах система визначення прожиткового мінімуму є більш прозорою, відсутня можливість коригування списку товарів і послуг, який затверджується КМУ, відсутня можливість перевірки розрахунку та інше.

Калашник Т. С.
НТУ «ХП»

ОСОБЛИВОСТІ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Час радикальних соціальних, політичних та економічних змін у будь-якій країні світу характеризується активізацією в економічній діяльності тіньових проявів. Тіньова економіка – явище не нове. Подібний економічний феномен властивий усім країнам, незалежно від рівня та моделі економічного розвитку.

Виникнення в Україні такого соціально-економічного явища, як тіньова економіка являються істотною перешкодою для економічного розвитку країни.

За оцінками експертів, саме в постсоціалістичних країнах тіньовий сектор практично на рівних функціонує з офіційною господарською діяльністю в більшості галузей національної економіки. Саме на початку перехідного періоду Україна зіткнулася з проблемою тіньової економіки.

Тіньова економіка – це складне явище, представлене як сукупність неконтрольованих і нерегульованих протиправних та законних економічних відносин між суб'єктами економічної діяльності, які мають на меті неофіційне отримання доходу.

Із закордонної літератури до нашого внутрішнього вжитку запозичено такі терміни: «тіньова економіка», «неформальна економіка», «скрита економіка», «неофіційна економіка», «вторинна економіка», «чорна економіка», «таємна економіка», «нелегальна економіка», «друга економіка», «чорний ринок» та інші. Даний перелік термінів віддзеркалює різні аспекти і структурні складові «тіньової» економіки, а також

підкреслює внутрішню якісну складність цього феноменального явища в суспільному житті.

Істотною проблемою є те, що здійснення переважної більшості «тіньових» операцій відбувається в правовому полі і доведення факту здійснення тіньової діяльності органами державної влади потребує неабияких зусиль.

Процес розвитку тіньової економіки формує ряд якісних ознак, які свідчитимуть про її існування. Такі властивості притаманні майже всім країнам, але в кожній мають свої особливості.

Основними особливостями тіньової економіки в Україні є:

1. Значне зрощення владних структур з тіньовими. Така «співпраця» здійснюється шляхом залучення фірмами у власний штат посадовців високого і найвищого рангу у вигляді «консультантів»;
2. Використання державного майна і організаційних структур для отримання неофіційного приватного доходу державних службовців;
3. Здійснення у складі великих державних підприємств тіньових (напівофіційно);
4. Необмежена нормативно-правове поле в державному законодавстві і значна кількість механізмів щодо здійснення тіньових операцій;
5. Відсутність чіткої межі між офіційною і тіньовою діяльністю;
6. Корумпованість державних службовців різних владних структур і, перш за все, контрольних служб: податкової, санепідемконтролю, пожежної безпеки та інших;
7. Службові зловживання.

Тіньова економіка в Україні – це результат системної кризи економіки, що виникла через невідповідність методів здійснення ринкових перетворень. Масштаби тіньової економічної діяльності істотно впливають на обсяги і структуру макроекономічних показників, що призводять до спотворення офіційних даних про їх величину. Тіньова економіка створює реальну загрозу національній безпеці та демократичному розвитку держави. Також, високий рівень тінізації економіки негативно впливає на імідж країни, її конкурентоспроможність, ефективність реформ та подальший економічний розвиток.